



PROVINCIE FLEVOLAND

FLEVOLAND
INNOVATIEF
EN
ONDERNEMEND

ZOMERNOTA 2018

2018



Inhoudsopgave

I	Inleiding en samenvatting	3
II	Programma's	6
	Programma 1 : Ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid	7
	Programma 2 : Landelijk gebied en natuur	9
	Programma 3 : Economie	12
	Programma 4 : Cultuur, samenleving en sport	14
	Programma 5 : Energie, milieu en klimaat	15
	Programma 6 : Mobiliteit	18
	Programma 7 : Gebiedsontwikkeling	21
	Programma 8 : Kwaliteit openbaar bestuur	25
III	Financieel totaaloverzicht	31
	 Bijlage: aanwending verstrekte mandaten begrotingsbehandeling 2018	 34



Inleiding en samenvatting

0 Inleiding en samenvatting

0.1 Inleiding

Rapportageafspraken

De Zomernota maakt onderdeel uit van de reguliere PenC cyclus en is een afwijkingenrapportage (inhoudelijk en financieel) met betrekking tot de uitvoering van de Programmabegroting van het lopende jaar. In de Zomernota worden, voor zover aan de orde, afwijkingen gerapporteerd ten aanzien van onder andere activiteiten en middelen.

Als onderdeel van de nieuwe Financiële verordening 2018 hebben uw Staten besloten dat er met ingang van 2018 sprake zal zijn van één integraal rapportagemoment gedurende het begrotingsjaar, de Zomernota. Deze Zomernota wordt vóór het zomerreces in Provinciale Staten behandeld. Uw Staten hebben in november 2017 de Programmabegroting 2018 vastgesteld; deze Zomernota 2018 heeft als peildatum 15 mei 2018.

Leeswijzer

Per programma uit de Programmabegroting 2018 lichten wij relevante afwijkingen toe op de door uw Staten geautoriseerde programmaonderdelen, voor zover daar sprake van is. Deze kunnen zowel inhoudelijk als financieel van aard zijn.

De rapportage per programma sluit af met een overzicht van de voorgestelde wijzigingen in de geraamde lasten en baten binnen dat programma. Het totaal aan wijzigingen is aan het einde van de Zomernota samengebracht in een totaaloverzicht dat is vertaald in een begrotingswijziging 2018 die wij (in verband met het budgetrecht) ter vaststelling aan uw Staten voorleggen.

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2018 hebben uw Staten mandaat verleend aan ons College om te kunnen beschikken over de middelen binnen de stelpost Nieuw beleid en de reserve strategische projecten voor de onderwerpen die waren genoemd in de Perspectiefnota. Afgesproken is dat in de Zomernota inzicht wordt gegeven in de aanwending van dit mandaat. Als bijlage in de Zomernota is een overzicht hiervan opgenomen.

0.2 Samenvatting

Inhoudelijk beeld op hoofdlijnen

Bij de diverse programma's wordt, voor zover van toepassing, gerapporteerd over de afwijkingen in bijvoorbeeld de voorgenomen activiteiten en de in te zetten middelen. Zo vroeg in het jaar is er slechts in beperkte mate sprake van voorzienbare achterblijvende beleidsvoornemens. Wel zien we de noodzaak en de mogelijkheden om op een aantal onderdelen extra inspanningen te leveren. Voorbeelden hiervan zijn Lelystad Next Level, de moerasreset in de Oostvaarderplassen, de doorontwikkeling van Nationaal Park Nieuw Land, de opgave Duurzame Energie en het duurzaam gebruik van de Flevolandse ondergrond. Daarnaast zijn extra middelen nodig voor de uitvoeringskosten van POP3.

Financiële uitkomsten

Deze Zomernota bevat een aantal begrotingsmutaties. De mutaties vinden hun oorzaak in nieuwe inzichten in de baten (zoals de Provinciefondsuitkering en de opbrengst opcenten MRB), de noodzakelijke omvang van de stelposten en de lasten van de beleidsprogramma's en de bedrijfsvoering.

Voor een deel betreft het hier onderwerpen die eveneens deel uitmaken van de Perspectiefnota 2019-2022, maar waarvan ook reeds in het begrotingsjaar 2018 effecten verwacht worden.

Hieronder wordt het totaal van de mutaties per programma aangegeven. Daarbij is aangegeven wat het effect is van de mutaties in de baten en lasten op de reserves en op het begrotingssaldo.

Zomernota 2018	lasten	baten	mutaties bestemmings reserves	mutaties voorziening	saldi programma
Programma 1: Ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid	58	0	0	0	58
Programma 2: Landelijke gebied en natuur	1.398	0	-898	0	500
Programma 3: Economie	4.050	0	-4.000	0	50
Programma 4 : Cultuur, samenleving en sport	-898	0	182	0	-716
Programma 5: Energie, milieu en klimaat	974	0	-1.110	0	-136
Programma 6: Mobiliteit	-9	0	9	0	0
Programma 7: Gebiedsontwikkeling	-1.515	207	1.308	0	0
Programma 8: Kwaliteit openbaar bestuur	527	-4.647	698	-500	-3.922
Totaal	4.583	-4.440	-3.810	-500	-4.167

bedragen x € 1.000; -= voordeel

Zoals uit dit overzicht blijkt is er sprake van € 4,6 mln. hogere lasten en € 4,4 mln. hogere baten. Daarbij wordt er per saldo voor circa € 4,3 mln. aan middelen onttrokken aan reserves en voorzieningen, zodat er netto sprake is van een voordelig saldo van € 4,2 mln. Het voordelig saldo is als volgt opgebouwd:

Effect op saldo Zomernota 2018	bedrag
Lelystad Next Level	358
NP Nieuw Land (proceskosten)	500
Financiële afwikkeling NLE/HFA	-716
Uitvoeringskosten POP3	1.185
Provinciefondsuitkering	-3.500
Opcenten MRB	-1.000
Stelposten onzekerheden en Nieuw Beleid	-1.000
Budgetaire effect overige mutaties	7
Saldo Zomernota 2018	-4.167

bedragen x € 1.000; -= voordeel

Voorgesteld wordt om dit voordelig saldo van € 4,2 mln. toe te voegen aan de reserve strategische projecten. Deze reserve vervult een belangrijke rol bij de realisatie van grootschalige projecten en ontwikkelingen binnen de provincie. Recent is een voorstel gedaan om ten laste van deze reserve € 3,2 mln. beschikbaar te stellen ten behoeve van de uitvoering van het advies Beleidskader beheer Oostvaardersplassen. Ook om die reden achten wij een versterking gewenst.

De structurele effecten van de begrotingsvoorstellen in deze Zomernota 2018 zijn deels reeds verwerkt in de Perspectiefnota 2019-2022, zoals de ontwikkeling van het Provinciefonds en de inkomsten uit de opcenten MRB. Waar dit nog niet het geval is, is dat zichtbaar gemaakt in de kolom voor 2019 e.v. jaren. Deze mutaties zullen, samen met de uitkomsten van de behandeling van de Perspectiefnota, worden verwerkt bij de opstelling van de Programmabegroting 2019.

Omvang Algemene reserve

In de financiële uitgangspunten bij het Coalitieakkoord is opgenomen dat in de reguliere P&C documenten ook de omvang van de Algemene reserve wordt vermeld. De Algemene reserve kent op 31 december 2018 naar verwachting een (vrije) omvang van circa € 21,4 mln. Uw Staten hebben voor deze reserve een minimumomvang vastgesteld van 5% van het begrotingstotaal. Voor 2018 komt dit neer op een ondergrens van € 8,7 mln. Dit betekent dat van de Algemene reserve theoretisch circa € 12,7 mln. inzetbaar is. Hierbij wordt echter aangetekend dat de Algemene reserve tot de weerstandscapaciteit van de provincie wordt gerekend. Het inzetten van deze reserve gaat dus ten koste van de weerstandscapaciteit. Op basis van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarrekening 2017 bedraagt de actuele weerstandsratio 1,4. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de in de Programmabegroting 2018 aangekondigde nieuwe rekenmethodiek voor de risico's van grote infrastructurele projecten, welke in de loop van 2018 zal worden uitgewerkt. Gelet hierop is de inzet van de Algemene reserve (anders dan voor het afdekken van de genoemde risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing) feitelijk niet mogelijk.



Programma's

Algemeen:

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen per programma(onderdeel) en waar van toepassing ingegaan op:

- Afwijkingen die zich bij de realisatie van het doel in 2018 voordoen. Deze kunnen zowel inhoudelijk als financieel van aard zijn.
- Voorgestelde begrotingswijzigingen, die een gevolg zijn van de gerapporteerde afwijkingen in de benodigde en beschikbare middelen. Waar sprake is van een begrotingsmutatie is aan het desbetreffende onderwerp een nummer toegevoegd dat correspondeert met de nummering in het financieel overzicht aan het einde van ieder programma.

1 Programma 1 : Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 1.1 Ruimtelijke ontwikkeling
- 1.2 Water

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2018

Binnen het programma Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid rapporteren wij de volgende afwijkingen:

1.1 Ruimtelijke ontwikkeling

- Doel:** *Een integrale Omgevingsvisie met een lange termijnvisie voor Flevoland en doelen en prioriteiten voor de ruimtelijke economische ontwikkeling, zodat er een nieuwe basis ontstaat voor de ontwikkelkracht van de provincie*
- Onderwerp:** Lelystad Next Level (onderdeel Regionale Kracht, Omgevingsvisie) (1)
Afwijking: Samen met het gemeentebestuur van Lelystad en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de provincie een strategische agenda aan het ontwikkelen; Lelystad Next Level. De agenda omvat een pakket van stimuleringsmaatregelen die leiden tot een aantrekkelijk en vitaal Lelystad dat financieel gezond en zelfstandig is. De agenda is naar verwachting over 8 maanden klaar. Daarna start de uitvoering (zie ook PS-mededeling "Lelystad Next Level", d.d. 15 mei 2018; 2237317). Met de deelname van de provincie aan Lelystad Next Level wordt een nieuwe activiteit gestart waarmee een aantal strategische opgaven geconcretiseerd en geoperationaliseerd wordt. De gedachte is dit als één overheid aan te pakken, resulterend in gezamenlijke strategische agendering en programmering. Daarmee worden bouwstenen voor de provinciale programmering gerealiseerd. Met deze activiteit is een bedrag van € 357.500 aan procesgeld gemoeid. Hierbij is wel de voorwaarde dat Lelystad hetzelfde bedrag voor de 'out of pocket kosten' beschikbaar stelt. De resulterende strategische agenda vormt medio 2019 de basis voor gezamenlijke programmering door gemeente, provincie en rijk. De strategische agenda zal t.z.t aan u voorgelegd worden. Welke investeringen daarmee gemoeid zullen zijn is nog niet bekend.
- Voorstel:** Voor de deelname aan 'Lelystad Next Level' € 357.500 in 2018 beschikbaar te stellen ten laste van de begrotingsruimte
- Onderwerp:** Omgevingswet (2)
Afwijking: In het najaar van 2017 is bekend geworden dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld tot 1 januari 2021. Dit houdt in dat de werkzaamheden voor de Omgevingswet over een langere periode van jaren doorlopen. In de Perspectiefnota 2019-2022 is hiermee rekening gehouden. In dat licht zijn de werkzaamheden nader gefaseerd zodat voor 2018 naar verwachting minder gelden nodig zijn.
- Voorstel:** Het budget voor de werkzaamheden in het kader van de Omgevingswet in 2018 met € 300.000 te verlagen ten gunste van de begrotingsruimte.
- Doel:** *We zijn zuinig omgegaan met ruimte op basis van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking*
- Onderwerp:** Herstructurering Bedrijventerreinen (3)
Afwijking: Op dit moment zijn gemeenten plannen aan het voorbereiden voor revitalisering van de bestaande bedrijventerreinen. De gezamenlijke financiering van deze revitalisering stimuleert de gemeenten tot uitvoering van deze plannen, die leiden tot een verbetering van het ruimtegebruik, een aantrekkelijk werkmilieu en een kansrijke economie. Dit is van

groot belang voor ondernemers, hun werknemers en de gemeenten. Hiervoor is € 500.000 geraamd in de begroting 2018; daarnaast is nog € 495.000 beschikbaar als oormerk binnen de reserve strategische projecten. Onduidelijk is of de gemeenten erin slagen alle projecten dit jaar voldoende uitgewerkt aan ons voor te leggen. Als dat wel het geval is, zullen de binnen de reserve geormerkte middelen ingezet dienen te worden. Om die reden stellen wij u voor ermee in te stemmen dat wij deze middelen kunnen onttrekken aan de reserve indien dat noodzakelijk is en dat via een gemandateerde begrotingswijziging te doen (conform artikel 5, lid 3 onder b. van de Financiële verordening Flevoland). De mandaat begrotingswijziging wordt, zoals gebruikelijk, ter kennisneming aan uw Staten aangeboden.

Voorstel: Gedeputeerde Staten te mandateren om, zo nodig, het binnen de reserve strategische projecten geormerkte bedrag van € 495.000 voor herstructurering bedrijventerreinen in 2018 via mandaat begrotingswijziging te onttrekken en voor dit doel in te zetten.

II. Effecten op de programmabegroting 2018

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2018. Deze wijzigingen zijn hierboven inhoudelijk toegelicht.

Programma 1: Ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Lelystad Next Level	358	0	0	0	0
2.	Omgevingswet	-300	0	0	0	0
3.	Herstructurering bedrijventerreinen	pm	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>58</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	mutatie reserve	0	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	58	0	0	0	0

Programma 2 : Landelijk gebied en natuur

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 2.1 Leefbaarheid landelijk gebied
- 2.2 Natuur en landschap

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2018

Binnen het programma Landelijk gebied en natuur rapporteren wij de volgende afwijkingen:

2.1 Leefbaarheid landelijk gebied

Doel: *De agenda Vitaal Platteland is uitgewerkt, zodanig dat de vitaliteit van het landelijk gebied verbetert*

Onderwerp: Fonds leefbaarheid landelijk gebied (1)
Afwijking: De beoogde fondsmanager is niet extern ingehuurd, maar wordt door de eigen ambtelijk organisatie ingevuld. Hierdoor is een onderbesteding ontstaan van € 125.000 op de uitvoeringskosten van het Fonds leefbaarheid landelijk gebied. Deze vrijvallende middelen zullen worden toegevoegd aan het subsidieplafond voor de tweede tranche van het fonds. Begin 2019 zullen de te honoreren middelen worden uitgekeerd. In een mededeling aan uw Staten is de vorming van het nieuwe subsidieplafond toegelicht (2223375). Dit betekent dat het geraamde budget voor 2018 kan worden verlaagd met € 125.000; dit bedrag vloeit terug naar de reserve strategische projecten, waaruit de uitgaven voor het Fonds leefbaarheid landelijk gebied worden gedekt.

Voorstel: Het budget voor het Fonds leefbaarheid landelijk gebied in 2018 af te ramen met € 125.000 ten gunste van de reserve Strategische projecten.

2.2 Natuur en landschap

Doel: *De natuurwaarden zijn behouden, de beleefbaarheid van natuurgebieden is toegenomen en de economische activiteiten in natuurgebieden ondersteunen een succesvol beheer zonder de natuurwaarden te bedreigen.*

Onderwerp: Natura 2000 beheersmaatregel; moerasreset (2)
Afwijking: In 2018 worden de N2000 beheersmaatregelen voor de moerasreset in de Oostvaardersplassen uitgevoerd. Het is ook één van de maatregelen waarvan de commissie Van Geel heeft aangegeven om deze met hoge prioriteit op te pakken. Voorgesteld wordt om voor de uitvoering van de moerasreset voor 2018 een bedrag van € 0,8 mln. uit de reserve Beheer en ontwikkeling natuur te onttrekken.

Voorstel: Voor de uitvoering van de moerasreset in de Oostvaardersplassen in 2018 een bedrag van € 0,8 miljoen uit de reserve Beheer en ontwikkeling natuur te onttrekken.

Onderwerp: Organisatie Faunabeheer Flevoland (3)
Afwijking: De Faunabeheereenheid (FBE) is door uw Staten in de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Flevoland 2016 (artikel 10 en 11) aangewezen als enige faunabeheereenheid in de provincie Flevoland. FBE stelt een faunabeheerplan (duurzaam beheer populaties, bestrijding schadeveroorzakende dieren, uitoefening van de jacht) op, vraagt ontheffingen en vrijstellingen aan en laat deze uitvoeren overeenkomstig het faunabeheerplan. De FBE krijgt tot nu toe van de provincie een jaarlijkse subsidie van € 68.000. Uit onderzoek van een adviesbureau is gebleken dat deze subsidie ontoereikend is om de structurele jaarlijkse kosten te kunnen dekken. De verhoging van de kosten komt voort uit veranderingen in de wetgeving sinds 1 januari 2017. Tevens is herijking van de

huidige structuur, waarbij we te maken hebben met een Faunabeheer eenheid, een Wildbeheer eenheid en een Stichting Faunafonds, noodzakelijk. Onder regie van een bestuurlijk verkenner moet worden bepaald wat de meest efficiënte verantwoordelijkheidstoedeling en taakuitvoering is met daaraan gekoppeld duidelijkheid over de structurele bijdrage van de provincie aan de FBE vanaf 2020. Aanpassing van de verordening ligt in de rede. Ten behoeve van de extra taken en om het proces van herijking te doorlopen is een bedrag € 75.000 voor de jaren 2018 en 2019 nodig (extra subsidie FBE en procesgeld herijking). Voor 2019 is hiervoor een bedrag in de Perspectiefnota 2019-2022 opgenomen en voor 2018 wordt voorgesteld hiervoor een bedrag van 75.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Beheer en Ontwikkeling Natuur.

Voorstel: Een bedrag van € 75.000 in 2018 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Beheer en Ontwikkeling Natuur ten behoeve van de Faunabeheereenheid Flevoland en te maken proceskosten voor de herijking.

Onderwerp: **Faunabeheerplan (4)**

Afwijking: Op 15 maart 2018 zijn uw Staten door ons per mededeling (2210364) geïnformeerd over het verstrekken van een subsidie van € 100.000 aan de Fauna Beheer Eenheid voor het opstellen van het Faunabeheerplan 2019 - 2023 en het maken van proceskosten van € 25.000 voor de begeleiding vanuit de provincie. Deze besluitvorming heeft plaatsgevonden vooruitlopend op uw besluitvorming op de Zomernota 2018. Het faunabeheerplan is noodzakelijk om ontheffingen te kunnen verlenen en kon niet worden uitgesteld op basis van de verplichte processtappen en de daar bijhorende termijnen. Het voorstel is om € 125.000 te onttrekken aan de reserve Beheer en ontwikkeling natuur.

Voorstel: Voor het opstellen van het Faunabeheerplan 2019-2023 in 2018 een bedrag van € 125.000 te onttrekken aan de reserve Beheer en ontwikkeling natuur.

Onderwerp: **Nationaal Park Nieuw land (5)**

Afwijking: Het ministerie van LNV zal in september 2018 de status van nationaal park aan Nieuw Land toekennen. De volgende fase wordt nu gestart waarbij als eerste de noodzakelijke randvoorwaarden (onderzoek, educatie, marketing, organisatie, financiën) worden geregeld en de ruimtelijke plannen (o.a. kustzone, herinrichting OVP, poort Lelystad) worden opgesteld. Als gebiedsregisseur is de provincie aan zet om de ontwikkelingen in het gebied te stroomlijnen. Hiervoor zijn extra proceskosten nodig, maximaal een bedrag van € 500.000. Dit is mede afhankelijk van de bijdragen van RWS, Almere, Lelystad en Zuiderzeeland, die ook belang hebben bij de beoogde ontwikkeling.

Voorstel: Een bedrag van € 500.000 in 2018 beschikbaar te stellen voor de verdere uitwerkingen rondom Nationaal Park Nieuw Land, ten laste van de begrotingsruimte.

Onderwerp: **Landschapsbeheer Flevoland (6)**

Afwijking: Landschapsbeheer Flevoland ontvangt van de provincie een meerjarensubsidie 'vrijwillige akker- en weidevogelbescherming 2016 t/m 2019' en een meerjarensubsidie 'samen werken aan landschap 2018 t/m 2021'. Er is meer subsidie verleend aan Landschapsbeheer Flevoland dan in de begroting is opgenomen (zie ook recente PS Mededeling "Budgetoverschrijding subsidies Landschapsbeheer"). Het betreft een bedrag van € 22.500 per jaar voor de jaren 2018 en 2019. Er bestaat geen juridische grond om de verleende subsidie te verlagen of in te trekken. Voorgesteld wordt het bedrag voor 2018 te onttrekken aan de reserve Beheer en ontwikkeling natuur en voor 2019 betrekken in de besprekingen van de financiering van Landschapsbeheer Flevoland naar aanleiding van motie nr. 7 d.d. 8 november 2017.

Voorstel: Een bedrag van € 22.500 in 2018 te onttrekken aan de reserve Beheer en ontwikkeling natuur ter dekking van de subsidie aan Landschapsbeheer Flevoland

II. Effecten op de programmabegroting 2018

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2018. Deze wijzigingen zijn hierboven toegelicht.

Programma 2: Landelijke gebied en natuur		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Fonds Leefbaarheid landelijk gebied	-125	0	0	0	0
2.	Moerasreset	800	0	0	0	0
3.	Faunabeheereenheid	75	0	0	0	0
4.	Faunabeheerplan	125	0	0	0	0
5.	NP Nieuw Land	500	0	0	0	0
6.	Landschapsbeheer Flevoland	23	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>1.398</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	reserve B&O natuur	-1.023	0	0	0	0
	reserve strategische projecten	125	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	500	0	0	0	0

Programma 3 : Economie

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 3.1 Ondernemerschap en groei
- 3.2 Recreatie en toerisme incl. gebiedspromotie

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2018

3.1 Ondernemerschap en groei

Doel: *Vergrotten van de toegang tot kapitaal van 33% naar 40% in 2020*

Onderwerp: **Storting cofinanciering in het Proof-of-Conceptfonds (PoC-fonds) (1)**
Afwijking: In de tweede helft van 2018 wordt het Proof-of-Conceptfonds (PoC-fonds) opgericht en operationeel. Bij de besluitvorming omtrent het Economisch Programma in september 2016 hebben uw Staten € 4 miljoen in de reserve Strategische projecten geoormerkt als cofinanciering voor het PoC-fonds. Hierbij zou € 2 miljoen direct worden gestort bij oprichting en € 2 miljoen in 2020.

Bij de verdere inrichting van het PoC-fonds blijkt dat als de provincie de cofinanciering vanuit de reserve strategische projecten in een keer stort, in totaal € 100.000 extra aan beheerkosten bij EFRO kan worden gedeclareerd. Dit komt doordat de subsidiabele beheervergoeding wordt berekend over het gestort kapitaal in het PoC-fonds. Het voorstel is om € 4 miljoen in 2018 in een keer te onttrekken aan de reserve Strategische projecten en te storten in het PoC-fonds.

Voorstel: Een (reeds daarvoor geoormerkt) bedrag van € 4,0 mln. in 2018 te onttrekken aan de reserve strategische projecten en te storten in het Proof-of-Conceptfonds.

Onderwerp: **Toevoeging vrijgevallen middelen Inditex aan reserve strategische projecten**
Afwijking: In de Perspectiefnota 2019-2022 is gerapporteerd over de transitie van de OMFL. Aangegeven is dat daarbij voor € 0,6 mln. gebruik zal worden gemaakt van het bedrag van € 2,9 mln. dat vrijgevallen is in de reserve Economisch Programma als gevolg van de besluitvorming rondom de vestiging van Inditex. Het dan nog resterende bedrag van € 2,3 mln. zal niet worden ingezet en kan terugvloeien naar de reserve strategische projecten, waaraan het oorspronkelijk was onttrokken.

Voorstel: De vrijgevallen middelen ad € 2,3 mln. in de reserve Economisch Programma als gevolg van de besluitvorming rondom de vestiging van Inditex in 2018 toe te voegen aan de reserve strategische projecten.

3.2 Recreatie en toerisme

Doel: *Er is een versterkte profilering van de vrijetijdseconomie van Flevoland, waarin het karakteristieke van Flevoland herkend wordt en gezamenlijk uitgedragen wordt met Flevolandse ondernemingen en evenementen*

Onderwerp: **Waterplanten (2)**
Afwijking: Op 20 maart 2018 heeft de provincie Flevoland het Regionaal voorstel aanpak waterplantenoverlast Markermeer, IJmeer en Randmeren medeondertekend. Het voorstel vormt het aanbod vanuit de regio om het Zuidelijke IJsselmeergebied bereikbaar en bevaarbaar te houden. In het voorstel zijn maatregelen voor de komende 5 jaar benoemd die moeten leiden tot het duurzaam oplossen van de overlast die de waterrecreatie ondervindt.
In de Perspectiefnota 2019-2022 is voor de jaren 2019 en verder een PM post opgenomen ten behoeve van de waterplantenproblematiek. Hiervoor is nader onderzoek noodzakelijk om tot structurele oplossingen te komen. Tegelijk is het noodzakelijk om dit jaar verantwoordelijkheid te nemen in het maaien ten behoeve van sport & recreatie in IJmeer

en Gooimeer. Daarbij is voor 2018 een vergelijking gemaakt met de bijdrage van de gemeente Almere.

Voor deze maatregelen is in 2018 een extra bedrag van € 50.000 noodzakelijk. De ervaringen in 2018 worden gebruikt ten behoeve van onderbouwing van de PM post in de Perspectiefnota in 2019 en verder.

Voorstel: Voor de aanpak waterplantenoverlast Markermeer, IJmeer en Randmeren in 2018 een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen ten laste van de begrotingsruimte.

II. Effecten op de programmabegroting 2018

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2018. Deze wijzigingen zijn hierboven toegelicht.

Programma 3: Economie		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	PoC-fonds	4.000				
2.	Waterplanten	50				
	<i>totaal</i>	4.050	0	0	0	0
	reserve Econ. Programma	-2.300	0	0	0	0
	reserve strategische projecten	-1.700	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	50	0	0	0	0

Programma 4 : Cultuur, samenleving en sport

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

4.1 Cultuur

4.2 Samenleving en sport

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2018

Binnen het programma Cultuur, samenleving en sport is de volgende afwijking te rapporteren.

Onderwerp: Financiële afwikkeling van NLE/HFA (1)

Afwijking:

In december 2016 hebben uw Staten voor de ontvlechting van Nieuw Land Erfgoedcentrum en Batavialand extra middelen beschikbaar gesteld. Per 1 juli 2017 is de ontvlechting een feit en inmiddels is de financiële afwikkeling bekend. De verstrekte suppletiebijdrage voor een bijdrage in het exploitatietekort bij Nieuw Land Erfgoedcentrum en voor het afkopen van de BNG-lening blijkt lager uit te vallen, waardoor er € 517.000 wordt terugbetaald aan de provincie Flevoland (opgenomen in de begroting HFA 2019, die op 20 juni 2018 voor zienswijze in uw Staten is geagendeerd).

Daartegenover staan een aantal hogere uitgaven waarvoor nog dekking moet plaatsvinden. Het gaat om de monitoring van de verstrekte subsidie aan Batavialand, die is gegeven voor de succesvolle start en doorontwikkeling van Batavialand. Hiervoor is een toezichthouder aangesteld, waarmee financieel nog geen rekening is gehouden. De kosten hiervan in 2019 bedragen € 27.000. Daarnaast zijn er twee projecten het Collectie Beheer Systeem (CBS) en het opzetten van het e-Depot, waarbij de provincie om een bijdrage in 2019 wordt gevraagd. Het gaat om een bedrag van respectievelijk € 55.000 en € 100.000.

Voorgesteld wordt de hogere uitgaven (ad € 182.000) te dekken uit de meevaller bij de afrekening van de suppletiebijdrage, waarna hiervan € 335.000 resteert. Aangezien deze hogere uitgaven in 2019 worden voorzien, wordt voorgesteld het bedrag van € 182.000 te storten in de reserve Doorgeschoven activiteiten.

Daarnaast is er een voorziening gevormd voor de afgegeven garantstelling van het NLE-personeel als gevolg van de overgang naar Batavialand. Inmiddels zijn er verschillende personeelsmutaties geweest, waardoor een deel van de voorziening kan vrijvallen voor een bedrag van € 381.000.

Per saldo kent de financiële afwikkeling een positief resultaat van € 716.000, wat kan worden toegevoegd aan de begrotingsruimte.

Voorstel:

Kennismemen van de financiële afwikkeling van NLE/HFA en het daaruit voortvloeiende voordelige saldo van € 898.000. Van dit saldo € 182.000 toe te voegen aan de reserve Doorgeschoven activiteiten voor twee projecten in 2019 en € 716.000 ten gunste te brengen van de begrotingsruimte 2018.

II. Effecten op de programmabegroting 2018

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2018. Deze wijzigingen zijn hierboven toegelicht.

Programma 4: Cultuur, samenleving en sport		bedragen x € 1.000; -= voordeel				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Financiële afwikkeling NLE/HFA	-898	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>-898</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	reserve doorg. actiteiten	182	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	-716	0	0	0	0

Programma 5 : Energie, milieu en klimaat

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 5.1 Milieu incl. omgevingsdiensten
- 5.2 Energie en klimaat

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2018

Binnen het programma Energie, milieu en klimaat rapporteren wij de volgende afwijking:

5.1 Milieu (incl. omgevingsdiensten)

Doel: *Behoud van de goede uitgangspositie op gebied van bodem- en luchtkwaliteit, veiligheid en geluid zodat het prettig wonen en werken blijft in Flevoland. Hierbij wordt ingezet op die kwaliteitsniveaus die ruimte creëren voor het versterken van de economie, die gekoppeld zijn aan een goed vestigingsklimaat en waarbij wordt voldaan aan de wetten en regels*

Onderwerp: Programmatische Aanpak Stikstof (1)

Afwijking: De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is het beleid waarmee Nederland het hoofd biedt aan de stikstofproblematiek. De PAS borgt dat doelstellingen van het Europese natuurbeleid worden gehaald en creëert tegelijk ruimte voor noodzakelijke economische ontwikkeling. Het rekeninstrument AERIUS is één van de pijlers van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). AERIUS berekent de stikstofdepositie als gevolg van projecten en plannen op Natura 2000-gebieden. AERIUS ondersteunt de vergunningverlening voor economische activiteiten die gepaard gaan met uitstoot van stikstof en monitort of de totale stikstofbelasting blijft dalen. Ook faciliteert AERIUS ruimtelijke planvorming in relatie tot stikstof. In de Algemene Vergadering van het IPO van 24 mei 2018 is besloten om structureel € 2,1 miljoen op jaarbasis aan de IPO-PAS begroting toe te voegen voor de kosten van het rekenmodel Aerijs en hierop de bijdragen van de provincies navenant aan te passen, conform de IPO-verdeelsleutel. Dit betekent dat de bijdrage van Flevoland met ingang van 2018 jaarlijks met € 50.000 toeneemt, waardoor een structurele claim van € 50.000 noodzakelijk is.

Voorstel: Voor uitgaven (in IPO verband) voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in 2018 € 50.000 beschikbaar te stellen ten laste van de begrotingsruimte.

Onderwerp: Impuls Omgevingsveiligheid 2018 (IOV) (2)

Afwijking: Momenteel loopt het programma Impuls Omgevingsveiligheid (2015-2018). Dit is een provinciaal programma ter versterking van de uitvoering van externe veiligheidstaken. Voor de uitvoering van dit programma wordt door het Rijk, via de provincies, jaarlijks een bijdrage beschikbaar gesteld aan de uitvoeringsorganisaties. Voor 2018 is de Rijksbijdrage vastgesteld op maximaal € 96.000. Dit bedrag, dat als decentralisatie-uitkering via het Provinciefonds wordt uitgekeerd, is nog niet opgenomen in de begroting 2018. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) is de organisatie die binnen Flevoland belast is met uitvoering van externe veiligheidstaken. Door de OFGV is een subsidieaanvraag van € 96.000 ingediend bij de Provincie in het kader van de Impuls Omgevingsveiligheid 2018.

Voorstel: De via het Provinciefonds in 2018 ontvangen bijdrage voor het programma Impuls Omgevingsveiligheid ad. € 96.000 beschikbaar te stellen aan de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

Onderwerp: Omgevingsdiensten (3)

Afwijking: Op 28 juni 2017 heeft het Algemeen Bestuur van de OFGV de Kostprijsystematiek (KPS) vastgesteld. Met de KPS wordt de kostenverdeling tussen de partners in overeenstemming gebracht met de werkzaamheden die voor de verschillende partners worden uitgevoerd. De totale kosten van de OFGV wijzigen niet. Afgesproken is dat dit model iedere drie jaar wordt geactualiseerd aan de hand van ervaringscijfers. De partnerbijdrage wordt daarmee steeds voor drie jaar vastgesteld. Op die manier kunnen reguliere fluctuaties in de uitvoering worden opgevangen zonder directe financiële gevolgen voor de deelnemers. Door de invoering van de KPS wijzigt de bijdrage van de provincie in 2018 van € 3.729.360 naar € 3.447.250. Voorgesteld wordt om € 282.000 in 2018 af te ramen.

Voorstel: De geraamde bijdrage aan de OFGV voor 2018 te verlagen met € 282.000 ten gunste van de begrotingsruimte.

5.2 Energie en Klimaat

Doel: *Er zijn stappen gezet op weg naar energieneutraliteit in 2030 (inclusief mobiliteit) en de stimuleringsregeling voor hernieuwbare energie voorziet aantoonbaar in een behoefte*

Onderwerp: Opgave Duurzame Energie (Omgevingsvisie) (4)

Afwijking: Alle ontwikkelingen rondom de energietransitie gaan heel hard en gaan over veel soorten oplossingen. Dit vraagt om enerzijds extra inzet om tot een gecoördineerde aanpak te komen met de partners regionaal (Flevolandse Energieagenda (FEA) en Regionale Energie en Klimaatstrategie (REKS) en landelijk (Klimaat en energieakkoord). Anderzijds moeten de handen nu uit de mouwen; daar waar de provincie zelfstandig een beperkte rol kan spelen, zit de meerwaarde in de samenwerkingsverbanden met andere overheden, particulieren en ondernemers. Deze samenwerkingsverbanden hebben ondersteuning nodig. Bij de behandeling van de begroting 2018 heeft Provinciale Staten € 7,3 miljoen geormerkt voor deze initiatieven. Om deze concrete projecten verder uit te diepen van ideeën naar praktisch uitvoerbare concepten is specifieke kennis nodig die niet in huis aanwezig is. Deels dient deze kennis ingehuurd te worden, deels kan dit door middel van specifieke onderzoeken. Om in 2018 verdere stappen te kunnen zetten is € 350.000 aan procesgeld nodig.

Voorstel: Voor inhuur van kennis voor de opgave Duurzame Energie in 2018 € 350.000 beschikbaar te stellen ten laste van het oormerk Energieagenda binnen de stelpost Nieuw Beleid.

Doel: *De ondergrond is duurzaam beschermd en benut*

Onderwerp: Duurzaam Gebruik van de Flevolandse Ondergrond 2016-2020 (5)

Afwijking: In 2018 is € 1,54 miljoen nodig voor het Uitvoeringsprogramma Duurzaam Gebruik Ondergrond (DGO). In de begroting is reeds € 0,43 miljoen beschikbaar. Deze extra middelen zullen met name worden ingezet voor:

- Maatregelen gericht op duurzaam agrarisch bodemgebruik (€ 0,5 miljoen intensivering van de uitvoering van bodem gerelateerde projecten voortkomend uit het Actieplan Bodem & Water).
- Voor seismisch onderzoek naar de diepe ondergrond voor de Metropool Regio Amsterdam (€ 0,5 miljoen). Dit onderzoek wordt samen met de provincie Noord-Holland gefinancierd.
- Het bodemsaneringsproject Lange Nering Emmeloord blijkt groter en complexer dan verwacht. Voor de uitvoering van bodemsanering (wettelijk verplicht) zijn daarom meer financiële middelen nodig (€ 0,05 miljoen).
- De overige maatregelen die worden uitgevoerd zijn gericht op het beleefbaar maken

van aardkundige en archeologische waarden, onderzoek naar bodemdaling en actualisering van de bodeminformatie (€ 0,06 miljoen).

Om het programma dit jaar te kunnen uitvoeren is een extra onttrekking uit de reserve Bodem van € 1,11 miljoen nodig.

Voorstel: Voor de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Duurzaam Gebruik Ondergrond in 2018 een bedrag van € 1,11 mln. beschikbaar stellen ten laste van de bestemmingsreserve bodem.

II. Effecten op de programmabegroting 2018

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2018. Deze wijzigingen zijn hierboven toegelicht.

Programma 5: Energie, milieu en klimaat		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	PAS	50	50	50	50	50
2.	Impuls Omgevingsveiligheid	96	0	0	0	0
3.	OFGV invoering KPS	-282	0	0	0	0
4.	Opgave Duurzame Energie	350	0	0	0	0
5.	Duurzaam Gebruik Ondergrond	1.110	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>1.324</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
	Oormerk Energieagenda stelp. Nieuw Beleid	-350				
	reserve Bodem	-1.110	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	-136	50	50	50	50

Programma 6 : Mobiliteit

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 6.1 Openbaar vervoer
- 6.2 Mobiliteitsbeleid
- 6.3 Nieuwe infrastructuur
- 6.4 Bestaande infrastructuur

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2018

Binnen het programma Mobiliteit rapporteren wij de volgende afwijkingen:

6.1 Openbaar vervoer en 6.3 Nieuwe infrastructuur

Doel: *Bedrijventerreinen zijn ook via openbaar vervoer goed ontsloten*

Onderwerp: **Andere verwerking voorbereidingskosten OV-maatregelen luchthaven (1)**

Afwijking: Rondom de realisatie van de luchthaven is een convenant gesloten tussen de provincie, de gemeente Lelystad en de luchthaven. In dit convenant zijn ook maatregelen benoemd die noodzakelijk zijn om de doorstroming van het OV naar de luchthaven te verbeteren. Conform het convenant was de provincie verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. In het voorjaar van 2018 is een bestuurlijke overeenkomst gesloten tussen de provincie en de gemeente Lelystad. Hierbij is afgesproken dat de gemeente de benodigde aanpassingen uitvoert, daar waar zij als wegbeheerder ook andere werkzaamheden tegelijkertijd gaat uitvoeren. Om die reden heeft de provincie het resterende budget voor de maatregelen van circa € 550.000 aan de gemeente toegezegd als bijdrage. Doordat de provincie deze maatregelen niet gaat uitvoeren kan het reeds beschikbaar gestelde krediet van € 1.750.000 (waarvan de gemeente een bijdrage van € 1.000.000 zou leveren) worden afgesloten. De reeds gemaakte kosten van € 206.000 voor de voorbereidingen dienen te worden afgeboekt.

Voorstel: Kennismemen van de gewijzigde verwerking van de voorbereidingskosten van de OV-maatregelen voor de luchthaven.

6.2 Mobiliteitsbeleid

Doel: *De knelpunten in de bereikbaarheid van Flevoland zijn in 2019 alle opgelost of er zijn voorbereidingen getroffen voor het oplossen hiervan.*

Onderwerp: **Verbeteren bereikbaarheid van de Oostrand (2)**

Afwijking: Uw Staten hebben in de Programmabegroting 2018 middelen beschikbaar gesteld voor het treffen van maatregelen ter verbetering van de bereikbaarheid van de Oostrand. Met een deel van deze middelen leggen wij een extra ontsluitingsweg van het evenementenparkeerterrein op de hoofdrijbaan aan samen met de benodigde verkeersveiligheidsmaatregelen zoals een aparte afslagstrook op de hoofdrijbaan. Hierdoor wordt de bereikbaarheid van de Oostrand tijdens evenementen en piektijden verbeterd. Daartoe stellen wij u voor om een krediet van € 215.000 beschikbaar te stellen. De financieel technische afwikkeling vindt plaats via de bestemmingsreserve 'Dekking afschrijvingslasten'.

Voorstel: Kennismemen van de verwerking van de investering ter verbetering van de bereikbaarheid van de Oostrand.

6.3 Nieuwe infrastructuur

Doel: *De oplossing van de knelpunten in de bereikbaarheid van Flevoland wordt voorbereid, zodanig dat in 2019 alle knelpunten opgelost zijn of de voorbereidingen voor het oplossen ervan zijn afgerond (en de realisatie kan beginnen)*

Onderwerp: **Maatregelen mobiliteitsmanagement Lelystad Airport**
Afwijking: In 2018 ontvangt de provincie naar verwachting € 600.000 van het rijk via een decentralisatie-uitkering voor maatregelen qua mobiliteitsmanagement Lelystad Airport. In samenspraak met het Rijk is ervoor gekozen om maatregelen te treffen. Het bedrag van het Rijk is ter cofinanciering van de activiteiten van de provincie. Deze middelen worden ingezet voor het verbreden en verbeteren van het Larserpad en maatregelen als het stimuleren van een deelfietssysteem en dynamische reisinformatie. Het voorstel is om deze middelen, na ontvangst, toe te voegen aan de reserve Mobiliteit. Dit omdat de uitgaven worden verspreid over de komende jaren. Op basis van werkelijke uitgaven zal dit bedrag worden onttrokken aan de reserve Mobiliteit.

Voorstel: De van het rijk (via een decentralisatie-uitkering) te verwachten bijdrage van € 600.000 voor maatregelen met betrekking tot mobiliteitsmanagement Lelystad Airport na ontvangst toe te voegen aan de reserve Mobiliteit.

Onderwerp: **Uitvoering projecten Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte & Transport (PMIRT)**

Afwijking: Om inzicht te geven in de ontwikkeling van de grote infrastructurele werken uit het PMIRT worden hiervoor per project afzonderlijk voortgangsrapportages (VGR) verstuurd. Op een enkel project is er in 2018 sprake van een afwijking:

- De voorziene oplevering van het project Ombouw Kruising Ganzeweg - Knardijk wordt verschoven van 2021 naar 2022 vanwege de benodigde doorlooptijd voor de afhandeling van de PAS-vergunning en volledige M.E.R.-procedure.
- Binnen het beschikbare krediet voor het project Baanverdubbeling Waterlandseweg en Fietsbrug Waterlandseweg is er sprake van een verschuiving van € 2 mln. van de baanverdubbeling naar de fietsbrug. Binnen het totale projectkrediet verloopt dit budgettair neutraal.
- Binnen het project Infrastructuur Lelystad Airport kan vanwege noodzakelijke onteigening de oplevering van het 2e deel van de Anthony Fokkerweg verschuiven van 2019/2020 naar 2020/2021.

Voorstel: Kennisnemen van de afwijkingen bij de uitvoering van de projecten uit het PMIRT.

6.4 Bestaande infrastructuur

Doel: *De instandhouding van bestaande provinciale infrastructuur op de afgesproken kwaliteitsniveaus, zodanig dat vlot en veilig verkeer op alle provinciale wegen en vaarwegen mogelijk is*

Onderwerp: **Uitvoering projecten Meerjarenprogramma Beheer en Vervanging Infrastructuur (MBVI)**

Afwijking: Om inzicht te geven in de ontwikkeling van infrastructuurprojecten is de Voortgangsrapportage (VGR) Regioprojecten INFRA als bijlage toegevoegd aan deze Zomernota. De VGR geeft de stand van zaken weer van de 18 regioprojecten die in 2018 worden gerealiseerd. Tevens wordt toegelicht hoe in de komende jaren 49 projecten op een evenwichtige wijze voor de drie regio's zijn geprogrammeerd. De rapportage laat zien dat 14 projecten in 2018 conform de afspraken in het MBVI / p-MIRT uitgevoerd worden. Inherent aan het dynamische proces van infrastructuurontwikkeling zijn er vier projecten die afwijken qua planning:

- De projecten Zuidwesterringweg, Repelweg en Noorderringweg schuiven één jaar door

naar 2019. Alle drie de projecten voorzien in een verbreding van de huidige weg en in alle drie de gevallen is dit niet mogelijk op de traditionele manier waardoor uitgebreid onderzoek naar alternatieve verbredingswijzen nodig is.

- Het project fietspad Domineesweg is uitgesteld tot na afronding van een juridische procedure met de bewoners inzake beheerstroken.

Naast de regioprojecten is het programma Groot Onderhoud Bruggen en Sluizen (GOBS) in uitvoering. De aanbesteding van dit programma komt € 10,9 mln. hoger uit dan de raming. Dit extra benodigde budget zal gedekt worden binnen de voor infrastructuur beschikbare middelen. Hiermee komt het totale budget voor het programma GOBS uit op € 59,9 mln.

Voorstel: Kennisnemen van de afwijkingen bij de uitvoering van de regioprojecten Infra en de hogere raming voor het programma Groot Onderhoud Bruggen en Sluizen.

II. Effecten op de programmabegroting 2018

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2018. Deze wijzigingen zijn hierboven toegelicht.

Programma 6: Mobiliteit		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	OV-maatregelen luchthaven	206	0	0	0	0
2.	Oostrand	-215	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>-9</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	reserve dekk. afschr.	215	0	0	0	0
	reserve Mobiliteit	-206	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	0	0	0	0	0

Programma 7 : Gebiedsontwikkeling

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 7.1 Noordelijk Flevoland
- 7.2 Midden Flevoland
- 7.3 Zuidelijk Flevoland
- 7.4 Nieuwe Natuur

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2018

Binnen het programma Gebiedsontwikkeling rapporteren wij de volgende afwijkingen:

7.1 Noordelijk Flevoland

Doel: *De maritieme servicehaven is operationeel*

Onderwerp: **Procesgeld Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (1)**

Afwijking: Het budget voor procesgeld is in 2018 begroot op € 75.000. Daarbij gingen wij er van uit dat de aanbesteding in 2018 zou zijn afgerond en dat de bestedingen voornamelijk ten laste van het krediet voor de bouw gebracht zouden kunnen worden. Omdat de aanbesteding naar verwachting pas begin 2019 afgerond zal zijn is er sprake van aanvullende lasten die als procesgeld aangemerkt moeten worden en niet onder het krediet vallen. Daarnaast zetten wij extra in op de kwaliteit van de aanbestedingsprocedure om in de huidige aangetrokken markt een betere aanbesteding te kunnen realiseren. Dit moet onder andere leiden tot een hogere slagingskans van de aanbesteding en een beperking van de risico's gedurende de uitvoeringsfase van de bouw.

Door deze ontwikkelingen dient het budget voor procesgeld met € 175.000 te worden verhoogd tot € 250.000 in 2018. Het totaal benodigde budget is gebaseerd op de onderstaande activiteiten:

- Second opinion en actualisatie businesscase € 35.000
- Begeleiding en uitvoering aanbesteding bouw haven € 95.000
- Aanvullende onderzoeken (waaronder archeologisch waterbodemonderzoek) € 40.000
- Communicatie en events € 50.000
- Juridische advisering € 30.000

De middelen zijn beschikbaar in de reserve 'Procesgeld gebiedsontwikkeling'. Voor de Maritieme Servicehaven is daarbinnen een oormerk opgenomen van € 1,0 mln. waarvan na de verhoging in 2018 nog € 0,135 mln. resteert.

Voorstel: Het budget voor proceskosten Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland te verhogen met € 175.000 ten laste van de reserve Procesgeld gebiedsontwikkeling.

7.2 Midden Flevoland

Doel: *De luchthaven Amsterdam Lelystad Airport is operationeel.*

Onderwerp: **Amsterdam Lelystad Airport (2)**

Afwijking: In februari 2018 is door de minister aangegeven dat het besluit over de uitbreiding van Lelystad Airport met een jaar uitgesteld moet worden. Als gevolg daarvan zal Lelystad Airport in 2019 nog niet open gesteld kunnen worden voor groot commercieel verkeer. Voorbereidingen (o.a. omgevingsmanagement, voorbereiding geluidmonitoring en klachtenmeldingen, ontwikkelen nieuwe duurzame projecten in samenhang met LAB, ontwikkelen kennisnetwerken, communicatie, inbreng bij proces herindeling luchtruim) die wij als provincie uitvoeren lopen langer door. Het benodigde budget voor procesgeld is in 2018 begroot op € 112.500. Door de aanvullende of doorlopende activiteiten is dat budget niet toereikend. Voorgesteld wordt om het budget voor procesgeld met € 50.000 te verhogen

tot € 162.500 in 2018. De middelen zijn beschikbaar in de reserve 'Procesgelden gebiedsontwikkeling'.

Voorstel: Het budget voor proceskosten luchthaven Lelystad te verhogen met € 50.000 ten laste van de reserve Procesgelden gebiedsontwikkeling.

Doel: *Rijksvastgoed in Lelystad is optimaal ingezet*

Onderwerp: **Concentratie Rijksvastgoed Lelystad (3)**

Afwijking: Voor 2018 waren er geen bestedingen voor het Rijksvastgoed begroot omdat er nog geen activiteiten gepland waren. Binnen de projectgroep en in samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf zullen we toch twee activiteiten gaan uitvoeren. Dit betreft een onderzoek naar Smart Mobility rond het Lelycentre en een samenwerkingsproject met het Rijksvastgoedbedrijf in het kader van de nationale omgevingsvisie (NOVI) waarvoor wij cofinanciering zullen leveren. De geschatte gezamenlijke lasten in 2018 bedragen € 50.000. Voorgesteld wordt om het budget voor procesgelden Rijksvastgoed Lelystad met € 50.000 te verhogen. De middelen zijn beschikbaar in de reserve 'Strategische projecten' (B009). In deze reserve is voor dit doel een oormerk is opgenomen, waarvan na deze verhoging nog € 104.000 resteert.

Voorstel: Het budget voor proceskosten Rijksvastgoed Lelystad te verhogen met € 50.000 ten laste van de reserve Strategische projecten.

Doel: *De overslaghaven is operationeel*

Onderwerp: **Flevokust-Haven (4-5)**

Afwijking: Doordat de haven in 2018 in gebruik genomen wordt zal de afschrijving van de investering vanaf 2019 in gaan. In de programmabegroting is echter al gerekend met afschrijvingslasten van € 390.000 in 2018. Voorgesteld wordt om de begrote kapitaallasten van € 390.000 volledig af te ramen in 2018.

De erfpachtovereenkomst met de containerexploitant zal medio 2018 ingaan. In de programmabegroting is rekening gehouden met een volledig jaar erfpacht opbrengsten. De begrote erfpacht opbrengst zal in 2018 maximaal een half jaar bedragen in plaats van een volledig jaar. Daarom stellen wij voor de begrote bate van € 357.000 te verlagen met € 207.000 tot € 150.000. Dit heeft geen impact op de totale opbrengst vanuit het erfpachtcontract, het is enkel een verschuiving in tijd.

Bovenstaande mutaties leiden tot een positief exploitatiesaldo van € 183.000, bestaande uit het verschil tussen de erfpacht opbrengst en de resterende exploitatielasten (beheer, onderhoud en overige kosten). Dit exploitatiesaldo wordt toegevoegd aan de reserve Flevokust, welke is bestemd voor de dekking van de voorziene aanloopverliezen.

Voorstel: De begrotingsramingen voor Flevokust-Haven te actualiseren en het voordelig saldo van € 183.000 toe te voegen aan de reserve Flevokust.

7.3 Zuidelijk Flevoland

Doel: *Floriade Werkt! benut de kansen die zich voordoen met de komst van de Floriade*

Onderwerp: **Kapitaallasten Innovatiepaviljoen (6)**

Afwijking: Momenteel wordt er gewerkt aan de aanbesteding van de opdracht tot bouw van het Innovatiepaviljoen. Het pand zal naar verwachting in 2019 opgeleverd en in gebruik genomen worden, zodat er vanaf 2020 sprake zal zijn van afschrijvingslasten. In de begroting voor 2018 is echter al gerekend met kapitaallasten (afschrijving) van € 25.000 vanaf 2018. Voorgesteld wordt om het budget voor kapitaallasten Innovatiepaviljoen volledig af te ramen in 2018 en 2019. Aangezien de dekking van de kapitaallasten plaatsvindt ten laste van de

reserve Strategische projecten, kan de onttrekking aan deze reserve in 2018 dus worden verlaagd met € 25.000.

Voorstel: De geraamde kapitaallasten voor het innovatiepaviljoen Floriade verlagen met € 25.000 ten gunste van de reserve Strategische projecten voor 2019 en 2020.

Doel: *Realiseren ambities RRAAM m.b.t. de ontwikkeling van Almere*

Onderwerp: **Investeringsimpuls Flevoland Almere (7)**

Afwijking: Over de voortgang van het IFA programma wordt afzonderlijk gerapporteerd door middel van jaarlijkse rapportages. Recent zijn de projecten inhoudelijk en financieel getoetst ten behoeve van het opstellen van de rapportage 2017. Uit deze rapportage blijkt dat niet alle in 2018 begrote middelen besteed zullen worden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de afwikkeling van het project Onderdoorgang A6 dat in 2019 opgeleverd zal worden. Dit leidt tot een verwachte totale besteding van € 700.000 aan IFA middelen. Het geraamde IFA budget is voor 2018 € 2.500.000. Voorgesteld wordt om het budget en de daarmee samenhangende geraamde onttrekking aan de reserve Investeringsimpuls Flevoland Almere met € 1,8 mln. te verlagen tot € 0,7 mln. in 2018.

Voorstel: Het budget voor IFA projecten verlagen met € 1,8 mln. ten gunste van de reserve IFA.

Doel: *In het Markermeer-IJmeer zijn natuur en recreatiemogelijkheden ontwikkeld*

Onderwerp: **Markermeer IJmeer (8)**

Afwijking: Conform vigerend beleid wordt jaarlijks 75% van de totale verwachte proceskosten opgenomen in de lopende begroting. De overige 25% blijft beschikbaar in de reserve Procesgelden gebiedsontwikkeling. Voorgesteld wordt het budget procesgelden Markermeer IJmeer te verhogen met deze 25% (€ 25.000) tot € 100.000. Deze middelen worden ingezet voor de voorstudie verbinding Markermeer-Oostvaardersplassen/Lepelaarplassen.

Voorstel: Het budget voor procesgeld Markermeer-IJmeer met € 25.000 te verhogen ten laste van de reserve 'Procesgelden gebiedsontwikkeling'.

7.4 Nieuwe Natuur

Doel: *Toegankelijke natuur met ruimte voor recreatie is ontwikkeld*

Onderwerp: **Procesgelden Nieuwe Natuur (9)**

Afwijking: In 2018 werken we aan het komen tot realisatieovereenkomsten voor alle projecten. Om dit te bewerkstelligen is het nodig om initiatiefnemers te ondersteunen bij de planuitwerking en het tot stand brengen van de randvoorwaarden zoals grondverwerving, aanpassing bestemmingsplannen en samenwerking met derden. Daarnaast zullen wij het programma laten evalueren, aan de hand van onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek. De verwachte lasten bedragen € 650.000, bestaande uit:

- afronding voorbereidingsbijdrages initiatiefnemers € 170.000
- (aanvullende) ondersteuning en advisering € 380.000
- onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek € 100.000

Het begrote budget 'procesgelden Nieuwe Natuur' voor 2018 bedraagt € 250.000. Voorgesteld wordt om dit met € 400.000 te verhogen tot € 650.000. Deze middelen zijn beschikbaar in de reserve Nieuwe Natuur. In het programma is een bedrag geormerkt voor procesgeld en afwikkeling schades. Het saldo van dat oormerk en de totale besteding, na de voorgestelde verhoging, bedraagt € 565.000. Dit bedrag resteert dan nog voor besteding aan procesgelden en eventuele afwikkeling schades na 2018.

Voorstel: Het budget voor procesgeld Nieuwe Natuur met € 400.000 te verhogen ten laste van de reserve Nieuwe Natuur.

II. Effecten op de programmabegroting 2018

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2018. Deze wijzigingen zijn hierboven toegelicht.

Programma 7: Gebiedsontwikkeling		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Servicehaven Noordelijk Flevoland	175	0	0	0	0
2.	Amsterdam Lelystad Airport	50	0	0	0	0
3.	Rijksvastgoed Lelystad	50	0	0	0	0
4.	Kap. lasten Flevokust-Haven	-390	0	0	0	0
5.	Pacht Flevokust-Haven	207	0	0	0	0
6.	Innovatiepaviljoen Floriade	-25	-25	0	0	0
7.	IFA	-1.800	0	0	0	0
8.	Markermeer IJmeer	25	0	0	0	0
9.	Nieuwe Natuur	400	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>-1.308</i>	<i>-25</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	reserve geb.ontwikkeling	-250	0	0	0	0
	reserve Flevokust	183	0	0	0	0
	reserve IFA	1.800	0	0	0	0
	reserve Nieuwe Natuur	-400	0	0	0	0
	reserve strategische projecten	-25	25	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	0	0	0	0	0

Programma 8 : Kwaliteit openbaar bestuur

Binnen dit programma vallen de volgende programmaonderdelen:

- 8.1 (Inter)nationale samenwerking en bestuurlijke positionering
- 8.2 Bestuurszaken
- 8.3 Algemene dekkingsmiddelen
- 8.4 Onvoorzien en stelposten
- 8.5 Bedrijfsvoering
- 8.6 Reserves

I. Rapportage over afwijkingen begrotingsjaar 2018

Binnen het programma Kwaliteit openbaar bestuur rapporteren wij de volgende afwijkingen:

8.1 (Inter)nationale samenwerking en bestuurlijke positionering

Doel: *Flevoland benut de mogelijkheden van Europese structuurfondsen*

Onderwerp: **Baten Technische Bijstand (1)**

Afwijkingen: Gemeente Rotterdam (in hoedanigheid van Management Autoriteit Kansen voor West) en provincie Flevoland hebben al enige jaren een convenant over het uitvoeren van werkzaamheden voor het Programmabureau West Regio. Deze werkzaamheden worden door provinciale medewerkers verricht, op basis van dat convenant. De daarmee gemoeide kosten kunnen worden gedeclareerd bij de Europese Commissie ten laste van het budget Technische Bijstand. Dat zijn de bruto loonkosten vermeerderd met een vaste opslag voor sociale lasten, overhead en eventuele kosten van inhuur expertise.

In 2017 hebben wij de berekening van de te declareren bijdrage voor Technische Bijstand geactualiseerd om de te verwachten baten in te kunnen schatten. Aanpassingen van de maximale bijdrage zijn onder andere een afname in de bezetting (fte's), lagere studielasten, minder benodigde werkzaamheden voor andere programma's en toepassing van nieuwe EFRO-regels (waardoor werkgeverslasten niet volledig declarabel zijn). Op basis van deze actualisatie zal de te declareren bijdrage voor 2018 en komende jaren circa € 0,82 mln. bedragen.

De huidige begrote baten voor 'Technische Bijstand Programma Bureau OP West Regio' (40184) zijn € 0,92 mln. Wij stellen voor om dit te verlagen met € 0,1 mln. tot € 0,82 mln. in 2018. De verlaging van de begrote baten van € 0,1 mln. komen ten laste van de algemene middelen.

Voorstel: De verwachte lagere baten voor technische bijstand ad. € 100.000 te dekken ten laste van de begrotingsruimte.

Onderwerp: **Uitvoeringskosten POP3 (2)**

Afwijkingen: Om het Platteland ontwikkelingsprogramma 2014-2020 (POP3) uit te kunnen voeren hebben wij een overeenkomst gesloten met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Door middel van deze overeenkomst is een groot deel van de uitvoering van het programma ondergebracht bij RVO.nl en zijn de afspraken over de uitvoeringstaken vastgelegd. Onder andere de projectbeoordeling, projectadministratie en betalingsorganisatie worden door RVO.nl uitgevoerd. Bij aanvang van het programma was de verwachting dat er voor de financiering vanuit de reserve p-MJP/POP een tekort was voor de uitvoeringskosten van € 675.000. Omdat de kosten voorzichtig waren ingeschat en omdat de afrekening op basis van werkelijke kosten plaats zal vinden, is besloten om daar niet direct invulling aan te geven. De werkelijke kosten zijn immers afhankelijk van het aantal openstelling en de

hoeveelheid projecten die gebruik maken van de regeling. Op basis van de afgelopen openstellingen en op basis van (budget-)gesprekken met RVO.nl verwachten wij echter dat de totale uitvoeringskosten hoger zullen zijn dan de aanname in 2014. De reden daarvan is enerzijds dat er geen rekening gehouden is met een jaarlijkse indexatie van de uitvoeringskosten. Anderzijds ligt het uitvalpercentage van de openstellingen hoger dan verwacht waardoor er meer openstellingen nodig zijn. Het voorziene dekkingstekort voor de gehele periode tot en met 2023 bedraagt nu € 1.185.000 in plaats van € 675.000.

In de meerjarenbegroting is voor de uitvoeringskosten gerekend met een jaarlijks gemiddeld bedrag. RVO.nl heeft in de prestatieovereenkomst voor 2018 aangegeven dat er verschuiving van werk plaats zal vinden en dat het aantal te behandelen dossiers toeneemt. Daardoor is er sprake van een wijziging van het kasritme en zal er in 2018 € 620.000 meer gefactureerd worden. In de afgelopen jaren werd er overigens minder gefactureerd, in verband met verschuiving van de activiteiten naar 2018 en verder.

Voorgesteld wordt om ten laste van de begrotingsruimte éénmalig een bedrag van € 1.185.000 te storten in de reserve p-MJP/POP om het dekkingstekort van de uitvoeringskosten op te lossen voor de jaren 2018 tot en met 2023.

Daarnaast wordt voorgesteld om de onttrekking aan de reserve p-MJP/POP in 2018 te verhogen van € 600.000 naar € 1.220.000 ten gunste van het budget 'uitvoeringskosten POP' (40275) wat daarmee stijgt naar € 1.443.626 in verband met het verschil in kasritme en de activiteitenplanning van RVO.nl.

Voorstel: Voor de verwachte uitvoeringskosten t/m 2023 van het Platteland ontwikkelingsprogramma 2014-2020 (POP3) een additioneel bedrag van € 1.185.000 ten laste van de begrotingsruimte 2018 beschikbaar te stellen (door toevoeging aan de reserve p-MJP/POP) en daarvan € 600.000 toe te voegen aan de begroting 2018.

Doel: *Ondersteunen inzet van instrumenten Provinciale Staten / b) Stateninstrumenten digitaal ondersteund, daar waar dit meerwaarde heeft in efficiency en voor de eindgebruiker*

Onderwerp: **Aanbesteding AV middelen PS 2018 / Digitale Ondersteuning Statenwerk (3)**
Afwijkingen: Op 18 april 2018 hebben uw Staten ingestemd met de voorgenomen aanbesteding van de audiovisuele middelen (AV) voor Provinciale Staten tot een bedrag van maximaal € 120.000. Op basis van een verkennend onderzoek uit 2017 wordt verwacht dat de investering tussen de €80.000 en € 120.000 bedraagt. Pas na de aanbesteding zal blijken om welk bedrag het gaat. Omdat het hier een investering met economische nut betreft, dient deze (overeenkomstig de Financiële verordening Flevoland 2018) geactiveerd te worden en afgeschreven te worden in 5 jaar.
Indien de investering nog in 2018 kan plaatsvinden, zal er vanaf 2019 sprake zijn van afschrijvingslasten. Afhankelijk van het uiteindelijke investeringsbedrag zullen deze lasten maximaal € 24.000 per jaar bedragen. Deze zullen meerjarig worden verwerkt in de Programmabegroting 2019 en gedekt worden binnen de beschikbare middelen (het zogenoemde Ontwikkelbudget PS).
Omdat op de investering wordt afgeschreven vanaf 2019, zal de begroting 2018 dus niet worden belast. Om die reden kan een bedrag van (minimaal) € 80.000 vrijvallen vanuit het budget voor ontwikkeling en advies Provinciale Staten ten gunste van de begrotingsruimte 2018.

Voorstel: Het budget voor ontwikkeling en advies Provinciale Staten in 2018 te verlagen met € 80.000 ten gunste van de begrotingsruimte 2018.

Onderwerp: **Kosten IPO (4)**
Afwijkingen: Bij de vaststelling van de meerjarenbegroting IPO in 2017 is bepaald dat voor de komende jaren extra middelen opgenomen dienen te worden. U bent hierover geïnformeerd in de Perspectiefnota 2019-2022. Het aandeel van Flevoland hierin is berekend op € 160.000 voor

- het jaar 2018.
- Voorstel:** De raming voor het onderdeel IPO in 2018 te verhogen met € 160.000 ten laste van de begrotingsruimte.
- Onderwerp:** **Vergoeding Statenleden (5)**
Afwijkingen: Het budget ten behoeve van de wettelijke vergoeding voor statenleden is niet gecorrigeerd naar aanleiding van de structurele uitbreiding van het aantal statenleden van 39 naar 41 vanaf 2015, door het passeren van de 400.000 inwoners grens. Daarnaast is er in het bestaande budget geen rekening gehouden met vervangingen door ziekte of zwangerschap, waarbij de vergoedingen voor de tijdelijk afwezige statenleden doorlopen en de vervangers tevens de vergoeding ontvangen. Hierdoor is het betreffende budget de afgelopen jaren niet toereikend gebleken. Zodoende achten wij het noodzakelijk dit budget met ingang van 2018 structureel met € 40.000 per jaar te verhogen. Deze verhoging is in de Perspectiefnota 2019-2022 opgenomen.
- Voorstel:** Het budget voor vergoedingen statenleden in 2018 te verhogen met € 40.000 ten laste van de begrotingsruimte.
- Onderwerp:** **Nationale Bevrijdingsdag (6)**
Afwijkingen: 5 mei, Bevrijdingsdag, Dag van de Vrijheid is een nationale feestdag. Naast de Nationale Herdenking op 4 mei is de viering op 5 mei van landelijke betekenis. Het programma rondom de Nationale Viering wordt elk jaar vormgegeven door een andere provincie. In 2019 neemt de provincie Flevoland de organisatie van het programma op zich. Dit betekent dat wij het centrale Bevrijdingsfestival en het ontsteken van het Nationaal bevrijdingsvuur organiseren. In aanloop naar de festiviteiten op Bevrijdingsdag worden er gedurende 2018 en 2019 veelzijdige programma's in de provincie georganiseerd wat aandacht geeft aan een speciaal jaarthema rond het onderwerp vrijheid. Hierbij spelen educatie in combinatie met kunst en cultuur tevens een rol. Voor de organisatie en uitvoering is € 350.000 benodigd, waarvan € 100.000 betrekking heeft op 2018 en € 250.000 op 2019. Dit laatste bedrag is opgenomen in de Perspectiefnota 2019-2022.
- Voorstel:** Voor de Nationale Viering van Bevrijdingsdag in Flevoland € 100.000 beschikbaar te stellen in 2018 ten laste van de begrotingsruimte.

8.3 Algemene dekkingsmiddelen

- Doel:** *Een solide financieel beleid en een efficiënte begroting.*
- Onderwerp:** **Provinciefondsuitkering (7)**
Afwijkingen: De raming in de Programmabegroting 2018 is gebaseerd op de meicirculaire 2017. Zoals bekend volgt de ontwikkeling van het Provinciefonds de ontwikkeling van de Rijksuitgaven, via de zogenoemde normeringsmethodiek (ook wel bekend als 'samen de trap op en af'). In het Regeerakkoord, dat najaar 2017 is gesloten, is besloten de normeringsmethodiek te handhaven (waarbij de grondslag is verbreed). Omdat op basis van het Regeerakkoord de komende jaren extra rijksuitgaven worden voorzien, treedt er ook een extra groei op van het Provinciefonds. In maart 2018 is een tussentijdse Provinciefondscirculaire uitgekomen waarin inzicht is gegeven in de effecten van het Regeerakkoord. Samen met de effecten van de eerder verschenen septembercirculaire 2017 leidt dit tot een toename van de Provinciefondsuitkering aan Flevoland van € 2,4 mln. in 2018. Hiervan wordt circa € 1,8 mln. veroorzaakt door de afspraken uit het Regeerakkoord.
- NB:**
Eerder dit jaar is in samenspraak tussen Rijk, VNG, IPO en UvW het Interbestuurlijk Programma opgesteld. Hierin spreken partijen uit samen een aantal grote maatschappelijke opgaven aan te zullen pakken, onder andere op het terrein van klimaat, energie en

regionale economie. In dat programma wordt gewezen op de toegenomen financiële mogelijkheden van de decentrale overheden door de hogere accressen. Hoewel deze accressen vrij besteedbaar zijn voor de provincies (er hoeft geen financiële verantwoording over te worden afgelegd) zullen de (nog nader uit te werken) afspraken over beleidsintensivering in het IBP wel moeten worden nagekomen. De prioriteiten in het Interbestuurlijk programma vallen deels samen met de provinciale prioriteiten uit onder meer de Omgevingsvisie, zoals energietransitie en circulaire economie. Onduidelijk is nog of er in 2018 reeds concrete projecten in dit kader zullen worden uitgevoerd. Waarschijnlijk kunnen reeds door de provincie voorziene beleidsintensivering in 2018 ook dienen als invulling van de afspraken in het Interbestuurlijk Programma.

Als uitvloeisel van het financieel akkoord tussen rijk en medeoverheden van 18 januari 2013 zijn afspraken gemaakt over een plafond voor het BTW compensatiefonds. Die afspraken leiden vanaf 2015 tot een relatie tussen de ontwikkeling van het Provinciefonds en de ontwikkeling van het BTW-compensatiefonds (BCF). Indien er minder BTW wordt gedeclareerd dan het plafond, zal het verschil worden uitgekeerd aan de provincies; bij een groter beroep moeten de provincies het verschil bijpassen. Momenteel wordt door het Rijk uitgegaan van een substantiële jaarlijkse uitbetaling in de komende jaren. Omdat het beroep op het BCF niet goed vooraf is in te schatten, is eerder (bij de Perspectiefnota 2016-2020) besloten om alléén voor het lopende begrotingsjaar de door BZK geraamde verwachte uitbetaling vanuit het BCF in de begroting te ramen. Voor de daarop volgende jaren wordt een p.m. raming opgenomen, zoals ook in de Perspectiefnota 2019-2022 is verwerkt. In de maartcirculaire 2018 is een verwachte uitbetaling van € 1,6 mln. opgenomen, welk bedrag in deze Zomernota is verwerkt. Dit bedrag kan in de loop van 2018 (bij mei- en septembercirculaire) dus nog worden bijgesteld. In mei 2019 zal nog een nacalculatie over 2018 plaatsvinden.

Eén van de maatstaven in het verdeelmodel van het Provinciefonds is de belastingcapaciteit voor de motorrijtuigenbelasting. In 2018 wordt een hogere opbrengst uit de opcenten motorrijtuigenbelasting verwacht door een toename van het aantal voertuigen (zie onder 'opcenten motorrijtuigenbelasting'). Dit heeft naar verwachting een lagere Provinciefondsuitkering tot gevolg. Het nadelig effect wordt geraamd op € 0,5 mln.

Voorstel: De raming voor het onderdeel Provinciefonds te verhogen met € 3,5 mln., bestaande uit een hoger accres (€ 2,4 mln.), een uitbetaling vanuit het BCF (€ 1,6 mln.) en een nadelig effect van een hogere belastingcapaciteit (- € 0,5 mln.)

Onderwerp: **Opcenten motorrijtuigenbelasting (8)**
Afwijkingen: Van het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting (CBM) is het voertuigenoverzicht van 1 januari 2018 ontvangen. Op basis van dit overzicht en de feitelijke ontvangsten in 2017 lijkt het verantwoord om de raming voor de opbrengst uit de opcenten MRB in 2018 structureel te verhogen met € 1 mln. per jaar als gevolg van de groei van het wagenpark. De belastingcapaciteit (de omvang van het wagenpark) is een verdeelmaatstaf in het Provinciefonds. Veranderingen in de belastingcapaciteit hebben daarom effect op de Provinciefondsuitkering. Omdat de groei in Flevoland sterker is geweest dan het gemiddelde in de andere provincies, leidt dit tot een lagere Provinciefondsuitkering van circa € 0,5 mln. per jaar. Het netto effect bedraagt dan € 0,5 mln.

Voorstel: De geraamde opbrengst uit de opcenten MRB te verhogen met € 1,0 mln. als gevolg van een groei van het aantal belastbare voertuigen.

Onderwerp: **Aandelenbezit BNG (9)**
Afwijkingen: In 2018 is de dividenduitkering van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) over 2017 ontvangen. Deze bedraagt € 190.000 en is daarmee € 147.000 hoger dan de raming in de begroting 2018. Dit bedrag kan worden toegevoegd aan de begrotingsruimte. Als uitvloeisel van een evaluatie over verbonden partijen wordt een beëindiging van ons aandeelhouderschap van de BNG voorbereid. Daarvoor is het van belang inzicht te

hebben in de mogelijkheden, de waardering van de aandelen en de daarbij te hanteren strategie. Hiervoor dient externe expertise te worden ingehuurd. Naar verwachting is hiervoor een bedrag van € 40.000 nodig, ten laste van de begrotingsruimte.

Voorstel: Het hogere dividend van de BNG over 2017 ad. € 147.000 toe te voegen aan de begrotingsruimte 2018 en tevens € 40.000 ten laste van de begrotingsruimte beschikbaar te stellen voor inhuur van externe expertise voor bepaling van de waardering van de aandelen BNG.

8.4 Onvoorzien en stelposten

Onderwerp: **Stelpost Nieuw Beleid (10)**
Afwijkingen: Binnen de stelpost nieuw beleid is structureel € 0,6 mln. per jaar geormerkt voor de dekking van eventuele exploitatielasten volgend uit de meerjarenaanpak bedrijfsvoering (MAB) en daarmee samenhangende ICT-projecten. Voor 2018 zal hiervan nog geen gebruik te hoeven worden gemaakt, zodat een bedrag van € 0,6 mln. binnen de stelpost nieuw beleid kan vrijvallen ten gunste van de begrotingsruimte. De inschatting is dat de stelpost vanaf 2019 (deels) dient te worden ingezet. De financiële gevolgen hiervan, worden meegenomen in de programmabegroting 2019.

Voorstel: De stelpost nieuw beleid in 2018 te verlagen met € 0,6 mln., omdat het oormerk voor de meerjarenaanpak bedrijfsvoering niet in 2018 zal worden benut.

Onderwerp: **Stelpost onzekerheden Perspectiefnota (11)**
Afwijkingen: In verband met begrotingsonzekerheden wordt jaarlijks een structurele stelpost onzekerheden Perspectiefnota in de Programmabegroting opgenomen. Voor deze stelpost is de gedragslijn dat hiervoor in het begrotingsjaar zelf een bedrag wordt opgenomen ter grootte van (afgerond) 0,25% van het begrotingstotaal (exclusief reservemutaties). De raming voor 2018 bedraagt thans nog € 0,8 mln., en kan, conform de genoemde gedragslijn, bij de Zomernota 2018 worden teruggebracht tot € 0,4 mln.

Voorstel: De raming op de stelpost onzekerheden Perspectiefnota te verlagen met € 0,4 mln.

8.5 Bedrijfsvoering

Doel: *n.v.t*

Onderwerp: **Kosten nieuwe coalitie (12)**
Afwijkingen: In 2018 heeft een wijziging plaatsgevonden in de coalitie en is het college uitgebreid. Hieraan zijn extra kosten verbonden. Deze bestaan uit extra (bestuurlijke en ambtelijke) formatie, alsmede bijkomende kosten van vervoer en huisvesting. De totale extra salariskosten worden op jaarbasis geraamd op € 150.000; de bijkomende kosten worden geraamd op circa € 50.000 per jaar. Dit is vanaf 2019 opgenomen in de Perspectiefnota 2019-2022.
Ook in 2018 zullen hiervoor extra kosten gemaakt worden; deze bedragen in totaal € 180.000 en bestaan uit € 100.000 salariskosten (ambtelijk en bestuurlijk), € 25.000 vervoerskosten en € 55.000 (voornamelijk incidentele) huisvestingskosten.

Voorstel: Voor de kosten van het nieuwe college in 2018 € 180.000 beschikbaar te stellen ten laste van de begrotingsruimte.

Onderwerp: **Formatie afdeling Infra (13)**
Afwijkingen: Uit analyse van de inhuur blijkt dat bepaalde werkzaamheden bij de afdeling Infra die aanvankelijk als tijdelijk waren ingeschat en ook als zodanig zijn gedekt (uit tijdelijke

projectmiddelen), toch een permanent karakter hebben. Voor deze werkzaamheden dient conform de uitgangspunten van het formatiebeleid een structurele dekking te worden gevonden. Op grond hiervan hebben wij besloten de vaste formatie bij de afdeling Infra met 13,4 fte uit te breiden, waarbij de dekking voor de structurele lasten daarvan (€ 1,0 mln. per jaar) binnen de budgetten van de afdeling Infra wordt gevonden. Hierdoor wordt mede het inhuurpercentage verlaagd en is sprake van kostenefficiëntie. Voor de dekking van deze hogere salarislasten wordt de begrote dotatie aan de voorziening Niet Jaarlijks Onderhoud in 2018 met € 0,5 mln. verlaagd (half jaar) en vanaf 2019 met € 1,0 mln. per jaar. Op basis van de huidige omvang van deze voorziening en de verwachte ontwikkeling in de eerstkomende jaren achten wij dit mogelijk.

Voorstel: Instemmen met de dekking van de formatie-uitbreiding van de afdeling Infra en de hogere salarislasten ze te dekken door verlaging van de toevoeging aan de voorziening niet jaarlijks onderhoud Infrastructuur.

Onderwerp: Project Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) (14)
Afwijkingen: Voor de inwerkingtreding van de WNRA dient een aantal processen te worden aangepast. Hiervoor zijn middelen beschikbaar in de begroting 2018. Omdat dit project een meerjarig karakter kent, dient een bedrag van € 133.000 te worden doorgeschoven naar 2019 via de reserve doorgeschoven activiteiten.

Voorstel: Van de beschikbare middelen voor het project WNRA € 133.000 toevoegen aan de reserve doorgeschoven activiteiten, zodat dit project in 2019 verder kan worden uitgevoerd.

II. Effecten op de programmabegroting 2018

Binnen de lasten en baten van bovengenoemde programmaonderdelen rapporteren wij de onderstaande begrotingswijzigingen voor de Programmabegroting 2018. Deze wijzigingen zijn hierboven toegelicht.

Programma 8: Kwaliteit openbaar bestuur		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Technische Bijstand EU	100	0	0	0	0
2.	Uitvoeringskosten POP3	620	0	0	0	0
3.	AV middelen PS	-80	0	0	0	0
4.	IPO	160	0	0	0	0
5.	Vergoeding Statenleden	40	0	0	0	0
6.	Nationale viering bevrijdingsdag 5 mei	100	0	0	0	0
7.	Provinciefondsuitkering	-3.500	0	0	0	0
8.	Opcenten MRB	-1.000	0	0	0	0
9.	Dividend BNG	-147	0	0	0	0
9.	Waardering aandelen BNG	40	0	0	0	0
10.	MAB oormerk stelpost Nieuw Beleid	-600	0	0	0	0
11.	Stelpost onzekerheden Perspectiefnota	-400	0	0	0	0
12.	Kosten nieuwe Coalitie	180	0	0	0	0
13.	Uitbreiding fte's Infra	500	1.000	1.000	1.000	1.000
14.	WNRA	-133	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>-4.121</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>
	reserve pMJP/POP	565	0	0	0	0
	reserve doorg. activiteiten	133	0	0	0	0
	voorziening NJO	-500	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
	mutatie begrotingsaldo	-3.922	0	0	0	0



Financieel totaaloverzicht

6 Financieel totaaloverzicht

Hieronder presenteren wij het overzicht van alle financiële mutaties die hiervoor in hoofdstuk II zijn vermeld.

Totaal overzicht begrotingsmutaties Zomernota 2018

Programma 1: Ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Lelystad Next Level	358	0	0	0	0
2.	Omgevingswet	-300	0	0	0	0
3.	Herstructurering bedrijventerreinen	pm	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>58</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	mutatie reserve	0	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	58	0	0	0	0

Programma 2: Landelijke gebied en natuur		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Fonds Leefbaarheid landelijk gebied	-125	0	0	0	0
2.	Moerasreset	800	0	0	0	0
3.	Faunabeheereenheid	75	0	0	0	0
4.	Faunabeheerplan	125	0	0	0	0
5.	NP Nieuw Land	500	0	0	0	0
6.	Landschapsbeheer Flevoland	23	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>1.398</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	reserve B&O natuur	-1.023	0	0	0	0
	reserve strategische projecten	125	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	500	0	0	0	0

Programma 3: Economie		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	PoC-fonds	4.000				
2.	Waterplanten	50				
	<i>totaal</i>	<i>4.050</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	reserve Econ. Programma	-2.300	0	0	0	0
	reserve strategische projecten	-1.700	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	50	0	0	0	0

Programma 4: Cultuur, samenleving en sport		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Financiële afwikkeling NLE/HFA	-898	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>-898</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	reserve doorg. activiteiten	182	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	-716	0	0	0	0

Programma 5: Energie, milieu en klimaat		<i>bedragen x € 1.000; -= voordeel</i>				
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	PAS	50	50	50	50	50
2.	Impuls Omgevingsveiligheid	96	0	0	0	0
3.	OFGV invoering KPS	-282	0	0	0	0
4.	Opgave Duurzame Energie	350	0	0	0	0
5.	Duurzaam Gebruik Ondergrond	1.110	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	<i>1.324</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
	Oormerk Energieagenda stapel Nieuw Beleid	-350				
	reserve Bodem	-1.110	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	-136	50	50	50	50

Programma 6: Mobiliteit

bedragen x € 1.000; -= voordeel

		2018	2019	2020	2021	2022
1.	OV-maatregelen luchthaven	206	0	0	0	0
2.	Oostrand	-215	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	-9	0	0	0	0
	reserve dekk. afschr.	215	0	0	0	0
	reserve Mobiliteit	-206	0	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	0	0	0	0	0

Programma 7: Gebiedsontwikkeling

bedragen x € 1.000; -= voordeel

		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Servicehaven Noordelijk Flevoland	175	0	0	0	0
2.	Amsterdam Lelystad Airport	50	0	0	0	0
3.	Rijksvastgoed Lelystad	50	0	0	0	0
4.	Kap. lasten Flevokust-Haven	-390	0	0	0	0
5.	Pacht Flevokust-Haven	207	0	0	0	0
6.	Innovatiepaviljoen Floriade	-25	-25	0	0	0
7.	IFA	-1.800	0	0	0	0
8.	Markermeer IJmeer	25	0	0	0	0
9.	Nieuwe Natuur	400	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	-1.308	-25	0	0	0
	reserve geb.ontwikkeling	-250	0	0	0	0
	reserve Flevokust	183	0	0	0	0
	reserve IFA	1.800	0	0	0	0
	reserve Nieuwe Natuur	-400	0	0	0	0
	reserve strategische projecten	-25	25	0	0	0
	mutatie begrotingssaldo	0	0	0	0	0

Programma 8: Kwaliteit openbaar bestuur

bedragen x € 1.000; -= voordeel

		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Technische Bijstand EU	100	0	0	0	0
2.	Uitvoeringskosten POP3	620	0	0	0	0
3.	AV middelen PS	-80	0	0	0	0
4.	IPO	160	0	0	0	0
5.	Vergoeding Statenleden	40	0	0	0	0
6.	Nationale viering bevrijdingsdag 5 mei	100	0	0	0	0
7.	Provinciefondsuitkering	-3.500	0	0	0	0
8.	Opcenten MRB	-1.000	0	0	0	0
9.	Dividend BNG	-147	0	0	0	0
9.	Waardering aandelen BNG	40	0	0	0	0
10.	MAB oormerk stelpost Nieuw Beleid	-600	0	0	0	0
11.	Stelpost onzekerheden Perspectiefnota	-400	0	0	0	0
12.	Kosten nieuwe Coalitie	180	0	0	0	0
13.	Uitbreiding fte's Infra	500	1.000	1.000	1.000	1.000
14.	WNRA	-133	0	0	0	0
	<i>totaal</i>	-4.121	1.000	1.000	1.000	1.000
	reserve pMJP/POP	565	0	0	0	0
	reserve doorg. activiteiten	133	0	0	0	0
	voorziening NJO	-500	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
	mutatie begrotingssaldo	-3.922	0	0	0	0

Totaal mutatie begrotingssaldo	-4.167	50	50	50	50
--------------------------------	--------	----	----	----	----

Bijlage aanwending verstrekte mandaten begrotingsbehandeling 2018

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2018 op 8 november 2018 hebben Provinciale Staten mandaat verleend aan Gedeputeerde Staten om begrotingswijzigingen vast te stellen en kredietbesluiten te nemen die nodig zijn om de op basis van de Perspectiefnota 2017-2021 in de stelpost Nieuw Beleid en reserve Strategische projecten geormerkte projecten in uitvoering te nemen; een en ander met uitzondering van het onderdeel Energieagenda. In onderstaand overzicht is weergegeven welke besluiten in dit kader door gedeputeerde Staten zijn genomen.

A: Oormerken stelpost nieuw beleid:

Oormerken stelpost Nieuw Beleid:	beschikbaar in 2018	verwachte besteding in 2018	inhoudelijke stand van zaken (voortgang)
A1. Houtribdijk strand 400m (investeringen a € 2 mln. / 20 jaar afschrijving)	0	0	Er is een voorbereidingskrediet van € 0,2 mln. beschikbaar gesteld; kapitaalasten worden verwacht vanaf 2020 (na oplevering van het strand). In 2018 wordt gewerkt aan het ontwerp en in 2019 aan de realisatie van het strand.
A2. Flevo branding	400	400	Het totale budget voor 2018 van € 400.000 is onttrokken aan de stelpost en zal worden besteed aan het verhaal van Flevoland (proces-, initiatie- en uitvoeringskosten).
A4. Circulaire economie	500	500	Het totale budget voor 2018 van € 500.000 is onttrokken aan de stelpost en zal worden besteed aan de oprichting van de platforms 'Groene Grondstoffen' en 'Gebruikte Materialen', ondersteuning van keteninitiatieven en het geven van 'Het Goede Voorbeeld'.
A5. Snel internet landelijk gebied	100	100	Het totale budget voor 2018 van € 100.000 is onttrokken aan de stelpost en zal worden besteed aan procesbegeleiding buitengebied oostelijk en zuidelijk Flevoland.
A6. Dierenwelzijn	100	100	Het totale budget voor 2018 van € 100.000 is onttrokken aan de stelpost en zal worden besteed aan de verdere uitwerking van het Initiatiefvoorstel Richtinggevende uitspraken beheer Oostvaardersplassen.
A7. SWUNG (subsidieregeling t/m 2022, totaal € 0,9 mln.)	200	0	Bij de voorbereiding van het Actieplan geluid is vertraging ontstaan. Dit heeft tot gevolg dat de beoogde subsidieregeling niet eerder dan in 2019 van kracht zal kunnen zijn. In 2018 zullen er dus geen uitgaven worden gedaan. Bij de jaarrekening 2018 zal voorgesteld worden om het beschikbare bedrag voor 2018 over te hevelen naar 2019.
A8. SWUNG (investeringen a € 2,7 mln. / 20 jaar afschrijving)	0	0	Zie hierboven onder A7
A9. Waterloopbos (procesgeld)	85	85	Er is een voorstel van Natuurmonumenten voor subsidie ontvangen, de aanvraag wordt momenteel beoordeeld. Het procesgeld zal aan de stelpost worden onttrokken en ingezet worden voor de subsidieverstreking aan Natuurmonumenten. Zie ook C7. voor subsidie.
Totaal	1.385	1.185	

NB: Niet gemandateerd oormerk stelpost

Nieuw beleid

A3. Energieagenda	3.300	350	Een concept voorstel is aangehouden in de GS-vergadering van 13 maart . In deze Zomernota wordt voorgesteld € 350.000 procesgeld beschikbaar te stellen uit dit oormerk voor de opgave duurzame Energie. Er wordt gewerkt aan een nieuwe planning. In het najaar wordt er een nieuw voorstel over de nadere uitwerking ingediend. Aan PS zal dit jaar voorgesteld worden om 3,3 mln. toe te voegen aan een nieuw in te stellen reserve.
-------------------	-------	-----	--

Bedragen x € 1.000

B: Oormerken reserve strategische projecten

Oormerken reserve Strategische projecten:	totaal beschikbaar	verwachte besteding in 2018	inhoudelijke stand van zaken (voortgang)
C1. Uitwerking nota natuur	2.000	0	De middelen zijn bedoeld voor de koppeling tussen recreatie en natuur. Momenteel wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn om de middelen te koppelen aan actuele initiatieven.
C2. Nationaal Park Nieuw Land (poorten)	3.000	150	Er is een 1e aanvraag ontvangen voor subsidie van € 150.000 voor een onderzoeksfaciliteit in NP Nieuw Land (veldstation van SBB) en zal binnenkort beschikt worden. Over de overige € 2,85 mln wordt momenteel overleg gevoerd met gemeente Lelystad en SBB. Deze middelen zijn ook meegenomen in het Advies beheer Oostvaardersplassen (middelen reeds gedekt door overheden; onderdeel inrichting Poort Lelystad).
C3. Kornwerderzand (€ 0,5 mln initieel + € 1mln aanvullend obv amendement)	1.500	0	De tweede aanvraag voor TenT-subsidie is afgewezen. Bij de openstelling van de derde tranche wordt weer een aanvraag ingediend. Daarnaast wordt er gelobbyd bij het Rijk voor een grotere bijdrage in de kosten.
C4. Duurzaam HOV Luchthaven (incidentele investeringen)	1.000	0	De voorbereidingen voor de Europese aanbesteding worden nu getroffen in de vorm van definiëren van het plan van eisen. Met het uitstellen van de luchthaven met minimaal een jaar zullen de investeringen in HOV-luchthaven na verwachting ook met minimaal 1 jaar opgeschuiven.
C5. GLB/POP3 en waterprogramma	3.000	550	Van het totale beschikbare bedrag van € 3 mln. voor POP3 en het waterprogramma is € 1,1 in de Programmabegroting 2018 opgenomen voor de uitvoering van het waterprogramma (€ 0,55 mln. in zowel 2018 als in 2019). In de perspectiefnota 2019-2022 is een aanvullend bedrag van € 1,1 mln. gevraagd om de noodzakelijk geachte cofinanciering van € 3,0 mln. voor de komende POP3 subsidieaanvragen te kunnen leveren. De storting daarvan in de reserve p-MJP/POP zal in 2019 worden gedaan waarmee het oormerk binnen de STROP volledig gebruikt zal zijn.
C6. Krachtige Samenleving	1.500	500	Er wordt gestart met een eerste pilottraject. Op 29 mei vindt de besluitvorming plaats in GS. Hiervoor wordt € 0,5 mln. onttrokken aan de reserve. Na de evaluatie van de eerste pilot wordt er een nieuw voorstel gedaan over het vervolg.
C7. Waterloopbos	1.000	1.000	Er is een voorstel van Natuurmonumenten voor subsidie ontvangen, de aanvraag wordt momenteel beoordeeld. Hiervoor wordt ook het procesgeld in 2018 ingezet. Zie ook A7.
Totaal	13.000	2.200	

Bedragen x € 1.000